

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL DE ISTORIE „N. IORGA”

REVISTA ISTORICĂ

Fondator N. Iorga

Serie nouă, tomul X, 1999

1 – 2

Ianuarie – Aprilie

EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE
www.dacoromanica.ro

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL DE ISTORIE „N. IORGA”

COLEGIUL DE REDACȚIE

ȘERBAN PAPACOSTEA (*redactor șef*), VENERA ACHIM, PAUL
CERNOVODEANU, VIRGIL CIOCÎLTAN, FLORIN CONSTANTINIU,
EUGEN DENIZE, ANDREI EȘANU, GEORGETA PENELEA-FILITTI,
NAGY PIENARU, APOSTOL STAN

„REVISTA ISTORICĂ” apare de 3 ori pe an în numere duble.

Revista se poate procura de la: **EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE**, Calea 13 Septembrie, nr. 13, Sect. 5, P.O. Box 5–42, București, România, RO–76117, tel. 401–411 9008, tel./fax 401–410 3983; 401–410 3448; **RODIPET S.A.**, Piața Presei Libere, nr. 1, Sect. 1, P.O. Box 33–57, fax 401–222 6407, tel. 401–618 5103; 401–222 4126, București, România; **ORION PRESS IMPEX 2000**, P.O. Box 77–19, București 3 – România, tel. 653 79 85, fax 401–324 06 38.

La revue „REVISTA ISTORICĂ” paraît 3 fois l’an en numéros doubles.

Toute commande pour les travaux parus aux Éditions de l’Académie Roumaine sera adressée à: **EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE**, Calea 13 Septembrie, nr. 13, Sect. 5, P.O. Box 5–42, București, România, RO–76117, tel. 401–411 9008, tel./fax 401–410 3983; 401–410 3448; **RODIPET S.A.**, Piața Presei Libere, nr. 1, Sect. 1, P.O. Box 33 – 57, fax 401–222 6407. tel. 401–618 5103; 401– 222 4126, București, România; **ORION PRESS IMPEX 2000**, P.O. Box 77–19, București 3 – România, tel. 653 79 85, fax 401–324 06 38.

„REVISTA ISTORICĂ” is published in double numbers in three issues per year.

All orders from abroad for publications of the Romanian Academy should be addressed to: **EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE**, Calea 13 Septembrie, nr. 13, Sect. 5, P.O. Box 5–42, București, RO–76117, tel. 401–411 9008, tel./fax 401–410 3983; 401–410 3448; **RODIPET S.A.**, Piața Presei Libere, nr. 1, Sect. 1, P.O. Box 33–57, fax 401–222 6407, tel. 401–618 5103; 401–222 4126, București, România; **ORION PRESS IMPEX 2000**, P.O. Box 77–19, București 3 – România, tel. 653 7985, fax 401–324 0638.

REDACȚIA:

NAGY PIENARU (*redactor șef adjunct*)
VENERA ACHIM
ECATERINA PETRESCU
IOANA VOIA (traducător)

Redactor (Editura Academiei): MIHAI POPA
Tehnoredactor: DIANA RUSU

Manuscrisele, cărțile și revistele pentru schimb, precum și orice
corespondență se vor trimite pe adresa redacției revistei:

„REVISTA ISTORICĂ”,
B-dul Aviatorilor nr. 1, 71247-București,
tel. 650 72 41

© 2000 EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE
Calea 13 Septembrie, nr. 13, R-76117, Tel./Fax 410 39 83; 410 34 48; 411 80 08
București, România
www.dacoromanica.ro

REVISTA ISTORICĂ

SERIE NOUĂ
TOMUL X, NR. 1 – 2
Ianuarie – Aprilie 1999

S U M A R

MAREA NEAGRĂ

- MICHEL BALARD, Georges I. Bratianu, historien de la mer Noire 5
ȘERBAN PAPACOSTEA, Premisele politice ale hegemoniei economice a Imperiului Otoman
în spațiul Mării Negre (1453–1484)..... 13

*

- ALEXANDRU MADGEARU, Dunărea în epoca bizantină (secolele X–XII): o frontieră
permeabilă 41
NAGY PIENARU, Marea Neagră și Otomanii. I. Politica pontică a lui Bayezid Fulgerul 57
DUMITRU NASTASE, Domnul Țării Românești Vladislav II și asediul din 1453 al
Constantinopolului 85
ȘTEFAN ANDREESCU, Genovezi pe „drumul moldovenesc” la mijlocul secolului al XV-lea .. 99
ILEANA CĂZAN, Rivalitatea polono-habsburgică în bazinul Dunării și poziția Țărilor
Române (1574–1593) 109

PUTERE ȘI IDEOLOGIE ÎN SUD-ESTUL EUROPEI

- MIHAI MAXIM, Numirea în domnie și investirea lui Mihai Viteazul în două acte oficiale
turcești inedite 125
ANDREI PIPPIDI, Rhigas în lumina descoperirilor de la Sibiu 143
EUGEN DENIZE, Școala Ardeleană și formarea imaginii Italiei în cultura română..... 151

FRANCEZI LA MAREA NEAGRĂ

- LUCIA TAFTĂ, Documente inedite despre companiile franceze de navigație la Dunărea de
Jos și Marea Neagră în a doua jumătate a secolului al XIX-lea..... 163

„Revista istorică”, tom. X, nr. 1–2, p. 1–230, 1999

www.dacoromanica.ro

OPINII

- RADU G. PĂUN, Miturile demitificării sau radiografia unei șanse ratate: Lucian Boia. *Istorie și mit în conștiința românească*, București, Edit. Humanitas, 1997..... 175
- RADU MANOLESCU, Condițiile politice internaționale ale menținerii statalității Țărilor Române în secolele XVI–XVIII 184

VIAȚA ȘTIINȚIFICĂ

- Sesiunea anuală a Institutului de Istorie „N. Iorga”, 4–5 iunie 1998 (*Florin Anghel*);
Dezbaterea : „A fost regimul comunist din România diferit față de regimurile
comuniste din Europa de centru-est și sud-est?”, Universitatea București, 27 mai 1998
(*Florin Müller*); Ziua Națională a Portugaliei în Institutul de Istorie „Nicolae Iorga”
(*Eugen Denize*); Cronică 187

NOTE ȘI RECENZII

- . *Histoire de l'Empire Ottoman*, sous la direction de Robert Mantran, Lille, Librairie Arthème Fayard, 1989, 810 p. (*Cezar Banu*); •. *Les Paston. Une famille anglaise Correspondence et vie quotidienne illustrées*, Paris, Edit. Hachette, 1990, 288 p. (*Ecaterina C. Petrescu*); •. *Polen und Österreich im 16. Jahrhundert*, Band XVII, ed. Walter Leitsch și Stanislaw Trawkowski, Wien, Böhlau, 1997, 196 p. (*Ileana Căzan*); •. *Rosia i Cernomorskie prolivî (XVIII–XX stoletia)*, ed. L.N. Nejinskii și A.V. Ignatev, Moskva, 1999, 560 p. (*Adrian Tertecel*); •. *Studi medievali e immagine del Medioevo fra Ottocento e Novecento*, Roma, Stabilimento Tipografico „Plimiana”, 1997, 410 p. (Bulletino dell' Istituto Storico Italiano per il Medio Evo, no. 100, 1995–1996) (*Șerban Papacostea*); MEHMET ABLAY, *Din istoria tătarilor de la Gînghis Han la Gorbaciov*, București, Edit. Kriterion, 1997, 312 p. (*Dumitru P. Ionescu*); JAUME AURELL I CARDONA, *Els mercaders catalans el Quatre-Cens. Mutació de valors procés d'aristocratizació a Barcelona (1370–1470)*, Lleida, 1996, 428 p. (*Eugen Denize*); MIHAI MAXIM, *Țările Române și Înalta Poartă Cadrul juridic al relațiilor româno-otomane în evul mediu*. Cu o prefață de prof. Halil İnalcık, București, Edit. Enciclopedică, 1993, 300 p. (*Viorel Panait*); TÉREZA MÓZES, *Evreii din Oradea*, București, Edit. Hasefer, 1997, 412 p. (*Betnio Diamant*); DAVID NIRENBERG, *Communities of Violence. Persecution of Minorities in the Middle Ages*, Princeton University Press, 1996, 302 p. (*Victor Rizescu*); ION C. PETRESCU, *Mihai Viteazul și arta diplomației*, Ploiești, 1997, 372 p. (*Marian Stroia*); AUREL RĂDUȚIU, LADISLAU GYÉMÁNT, *Repertoriul izvoarelor statistice privind Transilvania, 1690–1847*, București, Edit. Univers Enciclopedic, 1995, CIX + 820 p. (*Louis Roman*); MEHMED EMIN RESULZADE, *Kafkasya Turkleri*, Istanbul, 1993, VIII + 132 p. (*Adrian Tertecel*); ALEXIS G.K. SAVVIDÉS (ed.), *Enkyklopaidiko Prosopographiko Lexiko Byzantines Historias kai Politismou* (Lexicon enciclopedic de istorie și civilizație bizantină), vol. I–III, Athena, Edit. Metron/ Iolkos, 1996, 1997 și 1998, 284 + 254 + 334 p. (*Tudor Teoteoi*) 193

REVISTA REVISTELOR DE ISTORIE

- „Byzantinorussica”, 1994, nr.1 (*Tudor Teoteoi*)..... 225
- „Oriente Moderno”, nuova seria, anno XV (LXXXVI), 1996 (*Nagy Pienaru*)..... 227

REVISTA ISTORICĂ

NEW SERIES

TOME X, Nos. 1 – 2

January – April 1999

CONTENTS

THE BLACK SEA

- MICHEL BALARD, Georges I. Bratianu, Historian of the Black Sea 5
ȘERBAN PAPACOSTEA, Political Premises of the Economic Hegemony of the Ottoman
Empire in the Black Sea Area (1453–1484) 13

★

- ALEXANDRU MADGEARU, The Danube in the Byzantine Period (Tenth – Twelfth
Centuries): A Permeable Frontier 41
NAGY PIENARU, The Black Sea and the Ottomans. I. The Pontic Policy of Bayezid the
Thunderbolt 57
DUMITRU NASTASE, Prince Vladislav II of Wallachia and the 1453 Siege of
Constantinople 85
ȘTEFAN ANDRĂȘESCU, The Genoese on the “Moldavian Road” at the Middle of the
Fifteenth Century 99
ILEANA CĂZAN, The Polish-Habsbourg Rivalry in the Danube Basin and the Position of
the Romanian Principalities (1574–1593) 109

POWER AND IDEOLOGY IN SOUTH-EASTERN EUROPE

- MIHAI MAXIM, Michael the Brave’s Appointment and Investiture as Voivode in Two
Unpublished Turkish Documents 125
ANDREI PIPPIDI, Rhigas in the Light of the Sibiu Finds 143
EUGEN DENIZE, “Școala Ardeleană” and the Image of Italy in Romanian Culture 151

THE FRENCH IN THE BLACK SEA AREA

- LUCIA TAFTĂ, Unpublished Documents on the French Sea Campaigns at the Lower
Danube and in the Black Sea in the Second Half of the Nineteenth Century 163

„Revista istorică”, tom. X, nr. 1–2, p. 1–230, 1999

www.dacoromanica.ro

OPINIONS

- RADU G. PĂUN, The Myths of Demystification or the Radiography of a Lost Opportunity: Lucian Boia, *Istorie și mit în conștiința românească (History and Myth in Romanian Conscience)*, Bucharest, Edit. Humanitas, 1997..... 175
- RADU MANOLESCU, The International Political Framework of the Preservation of the Romanian Principalities as States in the Sixteenth-Eighteenth Centuries)..... 184

SCIENTIFIC LIFE

- Annual Session of the "N. Iorga" History Institute, 4-5 June 1998 (*Florin Anghel*); Debate: "Was the Communist Regime in Romania Different from Communist Regimes in Central-Eastern and South-Eastern Europe?", University of Bucharest, 27 May 1998 (*Florin Müller*); The National Day of Portugal at the "N. Iorga" History Institute (*Eugen Denize*); Chronicle 187

NOTES AND REVIEWS

- . *Histoire de l'Empire Ottoman*, sous la direction de Robert Mantran, Lille, Librairie Arthème Fayard, 1989, 810 pp. (*Cezar Banu*); •. *Les Paston. Une famille anglaise. Correspondence et vie quotidienne illustrées*, Paris, Edit. Hachette, 1990, 288 pp. (*Ecaterina C. Petrescu*); •. *Polen und Österreich im 16. Jahrhundert*, Band XVII, ed. Walter Leitsch and Stanislaw Trawkowski, Wien, Böhlau, 1997, 196 pp. (*Ileana Căzan*); •. *Rosia i Cernomorskie prolivî (XVIII–XX stoletia)*, ed. L.N. Nejninskii and A.V. Ignatev, Moskva, 1999, 560 pp. (*Adrian Tertecel*); •. *Studi medievali e immagine del Medioevo fra Ottocento e Novecento*, Roma, Stabilimento Tipografico "Pliniana", 1997, 410 pp. (*Bulletino dell' Istituto Storico Italiano per il Medio Evo*, no. 100, 1995–1996) (*Șerban Papacostea*); MEHMET ABLAY, *Din istoria tatarilor de la Gînghis Han la Gorbaciov (From the History of Tatars, from Genghis Khan to Gorbachev)*, Bucharest, Edit. Criterion, 1997, 312 pp. (*Dumitru P. Ionescu*); JAUME AURELL I CARDONA, *Els mercaders catalans el Quatre-Cens. Mutació de valors procés d'aristocratizació a Barcelona (1370-1470)*, Lleida, 1996, 428 pp. (*Eugen Denize*); MIHAI MAXIM, *Țările Române și Înalta Poartă. Cadrul juridic al relațiilor româno-otomane în evul mediu (The Romanian Principalities and the Sublime Porte. The Juridical Framework of Romanian-Ottoman Relations in the Middle Ages)*. With a Preface by Prof. Halil İnalcık. Bucharest, Edit. Enciclopedică, 1993, 300 pp. (*Viorel Panaite*); TÉREZA MÓZES, *Evreii din Oradea (The Jews of Oradea)*, Bucharest, Edit. Hasefer, 1997, 412 pp. (*Bettino Diamant*); DAVID NIRENBERG, *Communities of Violence. Persecution of Minorities in the Middle Ages*, Princeton University Press, 1996, 302 pp. (*Victor Rizescu*); ION C. PETRESCU, *Mihai Viteazul și arta diplomației (Michael the Brave and the Art of Diplomacy)*, Ploiești, 1997, 372 pp. (*Marian Siroia*); AUREL RĂDUȚIU, LADISLAU GYÉMÁNI, *Repertoriul izvoarelor statistice privind Transilvania, 1690–1847 (A Catalogue of Statistical Sources Concerning Transylvania, 1690–1847)*, Bucharest, Edit. Univers Enciclopedic, 1995, CIX + 820 pp. (*Louis Roman*); MEHMED EMIN RESULZADE, *Kaflasya Türkleri*, Istanbul, 1993, VIII + 132 p. (*Adrian Tertecel*); ALEXIS G.K. SAVVIDÉS (ed.), *Enkyklopaídiko Prosopographiko Lexiko Byzantines Historias kai Politismou (Encyclopedical Lexicon of Byzantine History and Civilization)*, vol. I–III, Athena, Edit. Metron/Iolkos, 1996, 1997 and 1998, 284 + 254 + 334 p. (*Tudor Teoteoi*); 193

REVIEW OF HISTORICAL REVIEWS

- "Byzantinorussica", 1994, no 1 (*Tudor Teoteoi*)..... 225
- "Oriente Moderno", nuova seria, anno XV (LXXXVI), 1996 (*Nagy Pienaru*)..... 227